

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

יח.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פ"א מהל
מעשה קרנות ה' ח
סמך לאון שבו:
ב [מיי] שם ה' הנה [ו]:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קרא וכו'
מגפן היין וגו' הס"ד
והשאר נמחק: (ב) ד"ה
הכי גרסין וכו' מכו ענין
לדבר אחר למיחוי לאו
באנפי נפשיה הלכך
בגרוסין: (ג) ד"ה הי"ג
בגרוסין: (ד) ד"ה וכו' דמדתב כי:
(ה) תוס' ד"ה (דבד)
הקודם: איסור וכו' יש
לומר דאיסורא דלאו לא:
(ו) בא"ד עד שלא קרא
עליה וכו' בכל חד וחד
למלמיה: (ז) בא"ד ליחודי
ליה לאו אלא נפשיה הו'
דאזא דודאי: י"ג כלומר
לנפשיה וי"ג הסם כהדיא:
(ח) בא"ד אכל הכא כל חד
באפי נפשיה מוקמינן.
י"ג כלומר לנפשיה ולא
לענין שאר איסורין
שבתורה: (ט) בא"ד
ומסיק משה כלל ומינת
לה נמחק: (י) בא"ד
והבאתם שמה מהדר
ומפרש: (יא) בא"ד בכל חד
וחד מלקות לחוץ לחומה
מקרא יתירא אמאי וכו'
עיקר הלא מקרא וכו'
ולא מהני היחודי וכו'
ליענין לכוהנו מקל
וחומר ממעשר:
(כ) בא"ד והא דקאמר
לכתוב לאו חולל לאוכל:
(ג) בא"ד דודאי אין באות
יחודי לומר מה בא זה
וחומר ממעשר שיהי אין:
(ד) בא"ד מתודה לענין
לפני זריקה וכן לענין
לאחר זריקה מבכור הא
ליכא שום ייתור:
(ה) בא"ד וזה קשה הך
קושיא דפריך מעשר
גופיה אמאי הדר פרט
ציה וכו' דע"כ ה"א
דליכא:
(ו) בא"ד לישני דהא
דר"א לאו שכללות וכו'
מלקות ממש וי"ל דהאי
דמיי: (ז) בא"ד חוץ
לחומה דליק' לשני
דמלקות: (ח) בא"ד
דמסיק מלקות חוץ
לחומה לאו וכו' וקדשים
קלים שיצאו חוץ
והפילו חוץ: (ט) ד"ה
וילקין משום ובשר וכו'
שכללות הוא דלמרינן
וכי חוץ לרחם אמו צין
הויא וכו' מאם נלי:

הקוטרם למה לי תיפוק ליה דכל חד וחד נדמו לאיסור כדפריש
(ה) (הקוטר) לעיל במילתיה דר' שמעון מיהו יש לומר דאיסורא (ו) לאו לא
אשמועינן אלא מהכא כן נראה למש"ח אכל מכל מקום קושיות
אחרות קשו שפיר לכן נראה לפרש איסור צעלמא פירוש איסור
דחוץ לחומה ילפינן מקל וחומר
דמעשר אע"ג דמלקות לא אשמועינן
מקל וחומר דאין מהירין מן הדין
מכל מקום כיון דאיסורא שמיני
כבר באוכל חוץ לחומה טוב לי
להעמיד לאו בדבר אחר שיהיה צו
חידוש יותר שלא מזניז עדיין איסור
לאו כגון כזורים עד שלא (ז) קראו
עליהם וכלל חד וחד למילתיה
כדאמר צעלמא (ח) כל היכא דאיכא
למידע דרשין ולא מוקמינן בלאוי
ימירי דלא דמי להא דפריך פרק כל
שעה (פסחים דף כד. וס) ודלמלא
לייחודי (ט) לאו צאפי נפשי' הוא דודאי
טפי אית לן לאוקומיה אנפשיה מלומר
תנהו לענין שאר איסורין שבתורה
אכל (י) כל חד צנפשיה מוקמינן
ליה והשתא ניחא דקמני צביריתא

תנהו ענין לאוכל כזורים עד שלא קרא עליהן דלוקה וכן כולם
והאמר רבא זר שאל העולה לפני זריקה לוקה חמש והלא אין מלקות
אלא ללחוד חמש ומה שצא להדש צעולה היינו כהן האוכל ממנו
לאחר זריקה ומסיק (י) לה חמשה איסורי והא אהן תנן אלו הן הלוקין
וקמני קדשים קלים ומעשר שני חוץ לחומה אלא חמשה שבתורה ושלמים
דחוץ לחומה לקי ולדידך הא אוקימנא הלא לפני זריקה אלא קרא
יתירא הוא מכדי כתיב והבאתם שמה (י) דאיהדר ומפרש בכל חד
למה לי שמע מינה לייחודי לאו בכל חד וחד כלומר לכתוב לא
חומר חוץ לחומה בכל חד מקל וחומר דמעשר ויעקב הלאו דכלל
בכתוב לאו חולל לאוכל: (ג) בא"ד דודאי אין באות
יחודי לומר מה בא זה וחד מלקות חוץ לחומה
מקרא יתירא אמאי וכו' עיקר הלא מקרא וכו'
ולא מהני היחודי וכו' ליענין לכוהנו מקל
וחומר ממעשר:
(כ) בא"ד והא דקאמר
לכתוב לאו חולל לאוכל:
(ג) בא"ד דודאי אין באות
יחודי לומר מה בא זה וחד מלקות חוץ לחומה
מקרא יתירא אמאי וכו' עיקר הלא מקרא וכו'
ולא מהני היחודי וכו' ליענין לכוהנו מקל
וחומר ממעשר:
(ד) בא"ד מתודה לענין
לפני זריקה וכן לענין
לאחר זריקה מבכור הא
ליכא שום ייתור:
(ה) בא"ד וזה קשה הך
קושיא דפריך מעשר
גופיה אמאי הדר פרט
ציה וכו' דע"כ ה"א
דליכא:
(ו) בא"ד לישני דהא
דר"א לאו שכללות וכו'
מלקות ממש וי"ל דהאי
דמיי: (ז) בא"ד חוץ
לחומה דליק' לשני
דמלקות: (ח) בא"ד
דמסיק מלקות חוץ
לחומה לאו וכו' וקדשים
קלים שיצאו חוץ
והפילו חוץ: (ט) ד"ה
וילקין משום ובשר וכו'
שכללות הוא דלמרינן
וכי חוץ לרחם אמו צין
הויא וכו' מאם נלי:

דסוף סוף לימיה אלא צוה פרוטה וישנו (י) (כמו) אכילה ורבא לא מני אלא אכילה כוית אלא גרס וזר לא יאכל כי קדש הס:
ויר"ק משום ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. וקשה אמאי לא אמר צר צדעה לאו שכללות (י) דלמרי' בסוף פרק גיד הנשה
(ס) דף קז. וס) דלולל צר מן החי לוקה משום צר צדעה שהרי כולל הוא כל חסרון מחילה צין הויא עובר דיו חוץ
לאמו צין הויא חוץ לחומה דמאי שגא מואם צלי אש דתחשוב לאו שכללות וי"ל דלא חשבינן לאו שכללות אלא כגון צלי אש שכולל נא
ומצול וכן כל שצוקדש פסול דיואח ועמא ופסולין אחרים שהן שני שמות אכל הכא שכולל כל יוצא לצד וס) יוצא חדה היא רק דהוי
בהמה דרכים לא חשיב ליה לאו שכללות מדע דהא לאו דותר נפיק מושרפת הותר צאש לא יאכל והסם מיניה חוץ נותר דמורה
ונותר דקדשים קלים ונותר דקדשי קדשים ולא חשיב לאו שכללות כן נראה למש"ח. [וע' היעב תוס' יומא לו: ד"ה לאו דעילה וכו']:

כל

קרא יתירא הוא. האי קרא דלא מוכל לאכול דקא מני לכולהו
בגויה דמכדי כתיב לעיל מיניה והבאתם שמה וכולהו צהאי קרא
כתיבי ליתבז בתריה לא מוכל לאכלם צשעריך אס על חוץ לחומה
צא להויר. ולא שכללות לא הוי כיון דאכולה קאי הוי לאו אכל
חד וד היכי דמי לאו שכללות כגון
לא תאכל כי אס צלי אש (י) וכגון מכל
אשר יעשה מגפן היין וגו' (ז) למיחוי
לאו צנפשיה נפשיה: בני גרסינן
מיהדר פרושי צלל חד למא לי ש"מ
לייחודי לאו לכל חד וחד. כאילו
חור וכתב צלל אחד לאו דחוץ
לחומה וכיון דאיו ענין לו תנהו
ענין לדבר אחר (ז) הלכך צבזורים
לאוכל עד שלא קרא עליהן אלא
ואין כל חד וחד למילתיה אלא.
וא"ת צלל הקדשים הכתובים כאן
דיין אס תמן אס הלא ענין לאוכל
לפני זריקה כגון חוץ מצבזורים אין
הכי נמי ומתניתא דקמני לוקין
צאולל קדשי קדשים חוץ לקלעים
מוצער צדעה טרפה לא תאכלו
נפקא דלמקנן ולוקה חמש דקאמר

רבא חמשה איסורי קאמר: ה"ג וילקין נמי משום וזר לא יאכל.
דכתיב צמלואים (ז) ומדכתיב כי קדש הס נתן טעם לדבר לפי
שהם קדשי קדשים להויר את הזר על כל קדשי קדשים:
דחוי לכהן. דכתיב רישיה דקרא ואכלו אותם אשר כופר בהם:
כיון שאל צר חוץ למחילתו נאסר. מצדעה יתירא קא דייק
כדעה שאין צו מחילות ולמדנו מכאן קדשי קדשים חוץ לקלעים
[נפשיה פנ:] ועובר שהוירא את דיו צשעת שחיתת אמו [חולין סח:]
צא

מוכל לאוכלם ואזורה מזניז דסלקא דעמיה עד השתא דמוקמי איסור חוץ לחומה בכל חד מקל וחומר דמעשר ויעקב הלאו דכלל
חד וחד למלקות צדבר חדש הוא דקאמי צלל חד והשתא דדור ומפרש צבולו לייחודי לאו בכל חד וחד כלומר לגלויי לו למלקות
באיסור דחוץ לחומה בכל חד וחד והשתא איכא שני מלקות בכל חד וחד (י) מחוץ לחומה מקרא אחיא ומלקות צדבר חדש כמו שאנו
מעמידין צו עיקר הלאו בקרא קמא אכל מה שצבור למד מתודה וחטאת משתהין ועולה משלשמן הנהו לאיסור ולא למלקות דלא מהני
הייתור אלא לגלויי לאיסור לחוץ לחומה דליפנין כולהו מקל וחומר למעשר לומר דמלקות נמי איכא ולוקה חמש דקאמר רבא לאו חמש
מלקות והכי קאמר צבזורים [כדפריש] ואס תאמר ומעשר גופיה אמאי הדר ופרט ציה ויש לומר דמעשר צריך על כרחך לכתוב צהדיא
והא דקאמר (י) לא מוכל לאוכלם אשאר צהא ודאי אי לא כתיב צהדיא אלא לא מוכל לאוכלם לא הייתי דורש דבר
חד דודאי אין (י) צהן ייתור לומר מה בא זה ללמדנו מקל וחומר דמעשר שהרי אין אריכות דקרא יותר משאם היה מפרש מעשר
לצדו ומיהו קשה למש"ח דא"כ היכי ילפינן כולהו אין מתודה לענין לפני זריקה וכן (י) צבזורים הא ליכא שום ייתור אריכות לשון דהא כולהו
נפקי כחדא מלא מוכל לאוכלם אלא ודאי צריך לומר דיון כדיון מפורשים בקרא לעיל והבאתם שמה וגו' (י) דהר כתיב לא תוכל
לאוכלם הרי כאילו נפרשו כולם צההוא לאו וספיר גמיר חד מחציתו צלל וחומר כלינו נכתב צהדיא ומכל מקום לא קשה (י) קושיא שפריך
מעשר גופיה אמאי הדר לפרוט ציה דאיכא למימר דאגב אינן כתיבה כדאמרין (צ"ק דף סד:) פרשה שנאמר ונשנית צשציל דבר חדש
שנתחדש ועוד דע"כ ה"א ליכא צמעשר לאו צחוץ לחומה מדפריש צאין ושייר צמעשר דהא השתא לא מוכל לאוכלם לא קאי אעיקרא
ור"י מפרש לייחודי לאו לכל חד וחד דהוי הייתור לגלויי לו דעל כל איסורין שאנו שומעים צבולין מקלים וחומרים הללו צשצבולין יש
חיוב מלקות ולפי זה לוקה ה' דקאמר רבא לוקה ה' ממש וקשה דא"כ מאי פריך צממוך וילקין משום דר"א וכו' לישני דהא (י) ר"א לאו
שכללות הוא ואין לוקין עליו דהכי אמרינן פרק כל שעה (פסחים דף מא.) ורבא קא חשיב מלקות ויש לומר דהאי דמאי צשצניי הכי אלא
עדיפא מיניה משני דלא שייך הכא כלל אמו לאו וא"ת לפי שפירש והא תנן אלו הן הלוקין דפריך מהא דתנן קדשים קלים חוץ לחומה
(י) וילקין לישני דמלקות חוץ לחומה מטעם וצער צדעה טרפה כיון שאל חוץ למחילתו נאסר ואומר ר"י דקים ליה להש"ס דטעמא
דמתניתין דמחייב (י) חוץ לחומה לאו מהאי קרא דאס כן לימני קדשי קדשים שיצאו חוץ מן הקלעים וקדשים קלים והוי משתמע
דמכיון שיצאו חוץ לחומה נאסרו אפילו חור ואכלם צפניס לוקה עליהן כדאיחא צפרק צהמה המקשה [חולין דף סח: וס) והשתא דקמני
חוץ לחומה משמע שיש מלקות מטעם שאדם האוכלו עומד חוץ לחומה והיינו מקרא דלא מוכל לאכול צשעריך וק"כ צביריתא דמוקי
רבי שמעון צקרק וצאין חוץ לקלעים תיפוק לי מקרא דוצער צדעה טרפה וגו' וכן צריש צהמה המקשה (ס) דקאמר לפי
שמזניז צמעשר שאס יא חוץ למחילה וחור דמותר מדכתיב לא מוכל לאכול צשעריך צשעריך הוא דלא תיכול הא יצאו חוץ לקלעים
מותרין וקשה דהא חטאת ואשם נמי כתיבי צהאי קרא ואפילו הכי יצאו וחורו אסורין ופירש ריב"א דודאי גבי חטאת ואשם הכי
אמר קרא לא מוכל לאכול צשעריך (אלא) כ"א חוץ לקלעים אכל מעשר וצבזורים אמרינן צהאי פירקא דלית ציה לאו עד
שיראו פני היתר וקאמר לא מוכל [לאכול] צשעריך צשעריך ודאי לא תיכול אכל אס חורו ודאי ויר"ק צשעמא
זר לא יאב"צ קדש. רש"י פירש דלא גרסינן ליה משום דההוא צתורומה כתיב וף כי גמרי חטא חטא מתורומה אפ"ה לא ניחא

דסוף סוף לימיה אלא צוה פרוטה וישנו (י) (כמו) אכילה ורבא לא מני אלא אכילה כוית אלא גרס וזר לא יאכל כי קדש הס:
ויר"ק משום ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. וקשה אמאי לא אמר צר צדעה לאו שכללות (י) דלמרי' בסוף פרק גיד הנשה
(ס) דף קז. וס) דלולל צר מן החי לוקה משום צר צדעה שהרי כולל הוא כל חסרון מחילה צין הויא עובר דיו חוץ
לאמו צין הויא חוץ לחומה דמאי שגא מואם צלי אש דתחשוב לאו שכללות וי"ל דלא חשבינן לאו שכללות אלא כגון צלי אש שכולל נא
ומצול וכן כל שצוקדש פסול דיואח ועמא ופסולין אחרים שהן שני שמות אכל הכא שכולל כל יוצא לצד וס) יוצא חדה היא רק דהוי
בהמה דרכים לא חשיב ליה לאו שכללות מדע דהא לאו דותר נפיק מושרפת הותר צאש לא יאכל והסם מיניה חוץ נותר דמורה
ונותר דקדשים קלים ונותר דקדשי קדשים ולא חשיב לאו שכללות כן נראה למש"ח. [וע' היעב תוס' יומא לו: ד"ה לאו דעילה וכו']:

כל

(א) צ"ל והבאתם שמה
וגו' ואכלתם שם לפני ה'
אלהיכם וגו' (ב) [נפשיה
פנ: חולין סח: (ג) פסחים
כד. מעלה ח: ע"ש
ונבטלה איהא דתיבא רבי
אליעזר אומר לא יאכל
וכו' (ד) צ"ל הם,
(ה) [שמות צ:] (ו) [נמצד
ו:] (ז) [נמצד' ונמצד' (ח) (ח).]
(ח) רש"ל מ"ו, (ט) [נפשיה
כד: (י) רש"ל למחילתן,
(י) רש"ל בלא,

תורה אור השלם

1. והבאתם שמה
על חטאת וזבחים ואת
מעשרותיכם ואת תרומת
ידכם ונדרים ונדבותיכם
ובכרת בקרבם
וצאנכם: דברים יב ו
2. ואכלתם שם לפני ה'
אלהיכם ושמחתם בכל
משלח ידכם אתם
ובתיכם אשר ברכך ה'
אלהיך: דברים יב ו
3. ואכלו אתם אשר
כפר בהם למלא את ידם
לקדש אתם וזר לא
יאכל כי קדש הם: ואם
יותר מבשר הפלאים וזן
הלחם עד הבקר וישרפה
את היותר באש לא
יאכל כי קדש הוא:
שמות כט לג-לד
4. ואנשי קדש תהיו לי
ובשר בשדה טרפה לא
תאכלו לקבל תשאלון
אתו:
שמות כב

מוסף רש"י

ובשר בשדה. בלא
מחילות משמע ודורש ליה
לכל הבשר הטעון מחילה
טרפה הוא ציוא ולא
מאכל בחיים (צב:)